

BØNN TIL
HELLIGÅNDEN

Himmelske
Konge og
hjelper, sann-
hetens ånd
som er alle
steder og
som oppfyller
alt, den gode
skatt og livets
giver, kom og
ta bolig i oss,
og rens oss
fra alt ondt
og frels, du
gode, våre
sjeler.

***

N° 1
2025

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

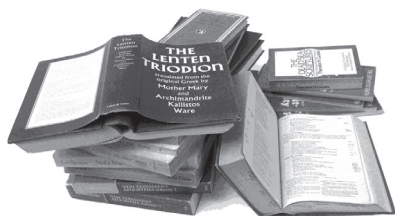

DET FØRSTE ØKUMENISKE KIRKEMØTET I NIKEA ÅR 325
Dette møtet, som er helt grunnleggende for den kristne kirke, feirer vi i år 1700 års jubileum for. Dette er ikke bare en historisk hendelse engang i fortiden, men angår oss fullt ut fremdeles. Kirkemøtet kalles Økumenisk fordi det var forpliktende for alle kristne ettersom det formulerte den trosbekjennelsen som alle ortodokse kristne må holde seg til. (Økumenisk i denne betydning er det motsatte av den moderne oppfattelsen av dette ordet. Nå betyr det at kristne av forskjellig bekjennelse kommer sammen, men vår opprinnelige forståelse av dette ordet er akkurat det motsatte). Vi feirer det I økumeniske kirkemøtet på søndagen mellom Kristi himmelfart og Pinse, da synger vi bl.a.: 8.tone:

Høyt forherliget er du, Kriste vår
Gud, som har satt våre hellige
fedre som lys på jord, og ved dem har
du undervist oss alle i den sanne tro:
O barmhjertige herre, ære være deg!

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ facebook: <https://www.facebook.com/groups/HelligeNikolai/www.ortodoks.org/Kirkeside/> ♦ Postgironr.: 0532 1267426 ♦ BAN: NO91 bankkontonr.: 2050.03.19357 SWIFT: DNBANOKK
Forstander: Arkimandritt Johannes ♦ mob.: 472 71 396 ♦ e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER	GUDSTJENESTER I OSLO, BERGEN, SANDNES, BODØ, NEIDEN OG HURDAL			
	DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ SØNDAGER KL.11:00, UKEDAGER KL. 10:00.			
	GUDSTJENESTELISTE: APRIL - MAI - JUNI - 2025			
	sivil dato	ukedag & klokkeslett	GUDSTJENESTE OG STED:	
erkediakon: fader Serafim, mob. 971 62 405 korleder: Torhild Agnes Svele Menighetsråd: f. Johannes (formann), f. Serafim, Torstein Theodor Tollefsen, Marina Y. Sandersen, Kristin Holm, Toska Struksnes, Revisjonskommisjonen: Simen Syvertsen, Ludmila Mobeck og Inger-Johanne Nilsen. Medlemsavgift (frivillig): kr.500,- <i>Vipps nr. 97557</i> Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor» og «Ortodoks Røst», www.ortodoks.org facebook.com/trifonkloster konto nr.: 2050 29 63679 <i>Vipps nr. 539441</i> KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER: *St. Georg i Neiden St. Georgs ortodokse kapell i Neiden starost: Oiva Jarva *Kirkeforeningen i Bergen Gudstjenestested: Repslagergaten 17 (Skuteviken) Starost: Sturla Olsen, mob.: 920 11 492 Assisterende Starost: Anna Karlsen mob.nr. 905 88 055 konto: 5233.05.01006 konto: 1506.25.50853 <i>Vipps: 569530</i> hjemmeside: www.ortodoksibergen.no *Kristi Forklarelse i Rogaland Kontakt: Torleif Grønnestad mob.nr. 412 89 148 / konto: 3265.11.10407 Hl. Martyr Elisabets kapell Adresse: Daleveien 3, Sandnes. <i>Vipps: 123467</i> hjemmeside: http://ortodoksstavanger.no *Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodø Alexandra Fløstrand: mob.nr. 943 91 596: *Johnsegarden i Sogn og Fjordane Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad Leser: Asbjørn Olav Flåm, tlf. 57 71 69 00 e-post: kboklade@online.no Hl. apost. Johannes Teologens kapell Gravplass: Helgøya kirkegård Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo: fader Johannes mob.: 472 71 396 NKR representant: fader Johannes NTSF representant: f. Johannes Forum for Ortodoks Kirkesang: «De myrrabærende kvinners» forening: Kontakt: Janette Khoury kontonr.: 2050 29 66945 Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704 Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes Teknisk/lay-out medarbeider: Ove Svele Korrektur: Peter Svele	5. apr.	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes. Akatist for jomfru Maria.	
	6. apr.	sønd. kl. 11:00	5. SØNDAG I STORFASTEN. Hl. Maria av Egypt. forfest for Jomfru Marias Bebudelse	
	12. apr.	lørd. kl. 10:00	LASARUS-LØRDAG. Liturgi i Bergen	
	13. apr.	sønd. kl. 11:00	PALMESØNDAG. Liturgi.	
	17. apr.	torsd. kl. 10:00	Den store torsdag: Den store Nattverden, Vesper med Basilios-liturgien	
			kl. 19:00	Kristi lidelser
	18. apr.	fred. kl. 11:00 kl. 13:00 kl. 19:00	Den store Fredagen, De kongelige Timebønnene, Vesper med utbæring av Epitafiet. Matutin med begråtelsen. Prosesjon med Epitafiet.	
	19. apr.	lørd. kl. 10:00 kl. 21:00 kl. 23:30	Den store lørdagen. Basilios-liturgien. Påskeaften, Lesning fra Apostlenes gjerninger. Midnattsgudstjeneste	
	20. apr.	sønd. kl. 00:00	PÅSKEMORGEN, PROSESJON, Velsignelse av påskemat. PÅSKE LITURGI	
	27. apr.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Antipaskha. Hl. Ap. Thomas.	
	29. apr.	tirsd. kl. 11:00	Radonitsa – Gledesdagen. Parastos for de døde	
	3. mai	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes	
	4. mai	sønd. kl. 11:00	Litugi Kvinnene med myrra	
	10. mai	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Bergen.	
	11. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Den lamme mannen.	
	18. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Den samaritanske kvinnen.	
	25. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Den blinde mannen.	
	29. mai	torsd. kl. 10:00	Liturgi. KRISTI HIMMELFART.	
	1. jun.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. De hl. Fedrene på I. økum konsilet.	
	7. jun.	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes. Minnedag for de døde.	
8. jun.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. PINSE.		
14. jun.	lørd. kl. 10:00	Liturgi. Liturgi i Bergen.		
15. jun.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Alle hellige.		
22. jun.	sønd. kl. 11:00	Alle Russlands hellige. Alle hellige fra Athos.		
29. jun.	sønd. kl. 11:00	Hl. Tikhon av Zadonsk.		
EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig. Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь! SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!				

BØKER OG HEFTER TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander: Gresk-ortodoks tro og livssyn; 54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro; 88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov; 108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise: Hl.Sergej från Radonesh 48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i guddommelig natur / Ortodoks lære om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I – en antologi ved f.Johannes red.; 155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddommelige liturgier Faste og variable tekster til de tre liturgier; 208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel. En økumenisk konfrontasjon; 40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II – en antologi ved f.Johannes red.); 111 sider, ill. kr.150,-
- *En munk fra Østkirken: Om Liturgien. kr.50,-
- *Ikon - vindu mot evigheten. av T.T. Tollefsen; 152 sider, kr.250,-
- *Tjetverikov: Optina-klosteret. kr.170,-
- *Ortodoks bønnebok f.Johannes (overs. ect.); 192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga; 104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter og skikker i Den ortodokse kirke, 32 sider, kr. 40,-

KIRKEMØTE I NIKEA

av dr. fil. Torstein Theodor Tollefsen

NIKEA VAR EN STOR OG VIKTIG ROMERSK BY I BITYNIA. Den var omgitt av en bymur og dens offentlige og private bygninger var lagt ut etter en regulær plan. Beliggenheten ved veier av betydning for både militæret og handelen, medførte at den hadde en betydelig militær base. Byen var i kontroll av et stort og fruktbart jordbruksområde. I dag finnes det fortsatt noen levninger av de romerske bymurene, samt noen ruiner av kirker.

For 1700 år siden, i begynnelsen av juni år 325, samlet omkring 300 biskoper seg i byen til et møte innkalt av keiser Konstantin. Vi vet dessverre ikke så mye om hvordan konsilet forløp. Det finnes ingen overleverte referater, bare notiser i brev som biskoper sendte hjem til kirkene sine i etterkant. Bakgrunnen for konsilet var først og fremst striden som hadde oppstått i Alexandria, mellom biskop Alexander og presten Arius. Vi vet at konsilet også diskuterte andre saker og fastslo en felles utregning av datoen for påskeferien, en regel som fortsatt følges. Det mest utfordrende for konsilet var striden i Alexandria. Arius hadde hevdet at selv om Kristus i Det gamle testamente ble forutsagt som «Un- der, Rådgiver, Veldig fyrste» (Jesaja 9,6), Gud, Evig Far, Fredser Han ikke Gud på samme måten som Faderen. Om Han enn har blitt til før alt annet Gud har skapt, kunne Arius si om tiden før Kristi tilblivelse at «det var [en gang] da Han ikke var». Dette betyr at Kristus er en skapning. Biskop Alexander gikk imot denne læren. Han gjorde bruk av fødselsmetaforer fra blant annet Hebreerbrevet (sml. 1,3) og kunne skrive: «Den høye status må ivaretas for Faderen, som ikke er født, idet vi sier at Han ikke har noen årsak til sin eksistens. Men sømmelig ære må gis til Sønnen idet vi tilskriver Ham fødsel uten begynnelse fra Faderen.» Alexander kjempet for å finne en passende terminologi for forholdet mellom Faderen og Sønnen, en terminologi som det skulle ta nesten hundre år før den var på plass i kirken.

Konsilet er mest kjent for å ha formulert en trosbekjennelse som er rettet mot ariansk teologi. Denne bekjennelsen er litt forskjellig fra det vi i dag kaller «Den nikenske trosbekjennelse». Første del er svært lik den nåværende nikenske bekjennelsen, men om Helligånden sa man bare at man tror på Den hellige ånd. Den finnes heller ingen formuleringer om kirken. Siste del av bekjennelsen er en samling av «arianske» setninger som ble fordømt: «Men de som sier at «det var da han ikke var» og «før Han ble født var Han ikke», og som sier at Han ble til fra ikke-væren, eller som hevder at Guds Sønn kom fra en annen hypostase eller et annet vesen, eller som sier at Han er underlagt endring eller forandring, disse fordømmes av den katolske og apostoliske kirke.» Bekjennelsen sier at kirken tror på «Guds Sønn, født som den enbårne av Faderen, det vil si av Faderens

forts. neste side ►

► forts. fra s.3 «Kirkemøte i Nikea»

vesen, Gud av Gud, Lys av Lys, sann Gud av sann Gud, født of ikke skapt, av samme vesen (gresk: *homoousion*) som Faderen, ved Ham ble alle ting skapt, både ting i himmelen og på jorden; som for oss mennesker og for vår frelses skyld kom ned og ble inkarnert og ble menneske, led og oppstod igjen på tredje dagen, for opp til himlene og skal komme igjen for å dømme levende og døde.»

Store deler av 300-tallet ble preget av at forskjellige grupper forsøkte å komme til klarhet i hvordan forholdet mellom Faderen og Sønnen skulle forstås. Det ble avholdt en god del lokale kirkemøter og vedtatt en rekke bekjennelser. Men gradvis nærmet de forskjellige gruppene seg hverandre slik at man etter hvert fikk en enighet som kom til uttrykk på kirkemøtet i Konstantinopel i 381. Der ble det vi i dag kaller «Den nikenske trosbekjennelsen» lest for første gang. Dette kirkemøtet, som ikke hadde så mange deltakere (ca. 150), fikk i løpet av noen få tiår en liknende status som Nikea, og kirken kom til å betrakte det som «Det andre økumeniske konsilet». At den nikenske troen ble den rådende skyldes blant annet innsatsen til biskoper som Athanasios av Alexandria (295-373). Athanasios var faktisk til stede i Nikea, nemlig som biskop Alexanders diakon. De såkalte «kappadokiske fedrene», Basilios den Store (ca. 329-ca. 379), hans bror Gregor av Nyssa (ca. 335-ca. 394) og deres felles venn Gregor Teologen (ca. 329-ca. 390), ble veldig viktige i striden for den nikenske troen. Fra og med siste delen av 300-tallet førte alle store teologer en treenighetslære med fundament i troen fra Nikea og Konstantinopel.

DEN NIKENO-KONSTANTIONOPOLITANSKE TROSBEKJENNELSEN 325 - 381

Opprinnelig og uforanderlig tekst

JEG TROR PÅ ÉN GUD, DEN ALLMEKTIGE FADER, SKAPER AV HIMMEL OG JORD, AV ALT SYNLIG OG USYNLIG.

OG PÅ ÉN HERRE, JESUS KRISTUS, GUDS ENBÅRNE SØNN, FØDT AV FADEREN FØR ALLE TIDER. LYS AV LYS, SANN GUD AV SANN GUD, FØDT OG IKKE SKAPT, MEN AV SAMME VESEN SOM FADEREN. VED HAM ER ALT BLITT TIL. FOR OSS MENNESKER OG FOR VÅR FRELSES SKYLD STEG HAN NED FRA HIMLENE OG BLE KJØD AV DEN HELLIGE ÅND OG JOMFRU MARIA OG BLE MENNESKE. HAN BLE KORSEFESTET FOR OSS UNDER PONTIUS PILATUS, LED OG BLE BEGRAVET, OG STOD OPP IGJEN PÅ TREDJE DAGEN IFØLGE SKRIFTENE, OG FOR OPP TIL HIMLENE OG SITTER VED FADERENS HØYRE HÅND, OG SKAL ATTER KOMME IGJEN I HERLIGHET FOR Å DØMME LEVENDE OG DØDE, OG HANS RIKE SKAL VÆRE UTEN ENDE.

OG PÅ DEN HELLIGE ÅND, SOM ER HERRE OG LIVGIVER, SOM UTGÅR FRA FADEREN OG SOM TILBES OG XERES SAMMEN MED FADEREN OG SØNNEN, SOM TALTE VED PROFETENE. OG PÅ ÉN HELLIG, KATOLSK OG APOSTOLISK KIRKE. JEG BEKJENNER ÉN DÅP TIL SYNDENES FORLATELSE. JEG FORVENTER DE DØDES OPPSTÅNDELSE OG LIVET I DEN KOMMENDE VERDEN. AMEN!

På «Det fjerde økumeniske konsilet» i Kalkedon i 451 ble begge tekstene lest. Det kommer frem av dokumentene fra dette konsilet at man anså vår nåværende trosbekjennelse som den eneste gyldige tolkningen av den opprinnelige teksten fra Nikea. De to tekstene er da også svært like hverandre, men vår nåværende bekjennelse er mer utførlig i formuleringene om Helligånden og i tillegget om kirken. Etter hvert fikk trosbekjennelsen en fast plass i Liturgien. For oss ortodokse er Nikea-jubileet en stor begivenhet. Bekjennelsen av den ortodokse læren om Treenigheten har siden Nikea og Konstantinopel gjenlydt i alle ortodokse kirker hver gang det feires liturgi ■

KIRKER OG HELGENER RUNDT PALATINEN I ROMA (1. del)

av Siri Sande

Denne artikkelen er den første (håper jeg) i en serie som handler om romerske kirker viet helgener fra det østlige middelhavsområdet. Helgener er for det meste lokale størrelser, og bare de viktigste blir venerert utenfor sitt lokale område. En kan derfor lure på hvorfor helgener som man ellers ikke møter i Italia, hadde kirker i Roma, spesielt i sentrale områder som Forum Romanum og Palatinen. Noen av disse kirkene er blitt borte i tidens løp, mens andre står igjen. Jeg har tenkt å ta for meg de sistnevnte kirkene og beskrive dem og den eller de helgener de er viet til. Men først en liten historisk innledning:

For ortodokse lesere (og ikke bare for dem) er Roma fremfor alt pavens by. Men den østlige (ortodokse) og den vestlige kirke var ett like til «det store skisma» i 1054, og selv da var det mange som trodde at dette bare var noe forbigående. Også politisk sett var de to halvdelene av det nordlige middelhavsområdet ett, i hvert fall frem til år 800.

Når man taler om «Romerrikets fall» i år 476, er det bare den vestlige delen som «faller». I 476 kom Roma under «barbarisk» herredømme etter at den siste keiser, Romulus Augustulus, ble avsatt av feltherren Odoacer. Hans etniske herkomst er omstridt, men han var i hvert fall ikke romer.

Den østlige delen av det romerske keiserriket ble ikke direkte berørt av Odoacers usurpasjon, men keiser Zeno likte ikke at Roma skulle styres av en «barbar». Han sendte derfor den gotiske feltherren Theoderik med en hær for å fjerne Odoacer fra makten. Goterne var et germansk folk, så i romernes øyne var Theoderik like mye «barbar» som Odoacer, men han var lydlig mot keiseren, mente man. Theoderik sørget for at Odoacer ble myrdet, men i stedet tok han Odoacers plass og satte seg fast i Italia. Formelt sett var han underlagt keiseren i Konstantinopel, og han kalte seg ikke keiser, men rex (konge). I praksis styrte han imidlertid Roma og Italia som han ville.

Theoderik var kristen, men arianer, ikke ortodoks. Goterne var blitt kristnet av misjonærer fra denne gruppen, som har navnet etter presten Arius. Han benektet at Kristus var «født før alle tider», og mente at han var av lavere rang enn Faderen. Den Hellige Ånd var av lavere rang enn Sønnen. Denne

heresien ble fordømt på det første konsil i Nikea i år 325, men den hadde mange tilhengere, særlig fordi arianerne som nevnt drev en utstrakt misjonsvirksomhet blant germanske folk.

Keiser Justinian erobret Ravenna fra goterne i 540. For å markere seieren, lot han bygge to kirker i Ravenna, San Vitale og San Apollinare (vist på bildet) i Classe nær Ravenna.

Etter Theoderiks død i 526 klarte ikke goterne å få en sterk leder på tronen. Keiser Justinian (527-565), som lenge hadde planlagt å ta Italia tilbake fra goterne, begynte å forberede et felttog under ledelse av tidens største hærfører, Belisarius. Etter et vellykket felttog til Nord-Afrika (533-534) hvor romerne tilintetgjorde et annet germansk og ariansk kongerike, nemlig vandalerriket, vendte de seg mot Italia. I 536 toget Belisarius og hæren inn i Roma. Imidlertid var ikke goternes makt forbi. De fortsatte å kjempe frem til 552, og i løpet av denne perioden skiftet Roma (hele fem ganger!) mellom å bli erobret av romerne eller goterne. Dette gikk selvfølgelig hardt ut over byen og dens beboere. Ifølge den keiserlige funksjonæren Procopius, som Justinian hadde utsendt som en slags krigsreporter, var det på et visst tidspunkt (i 547) bare fem hundre innbyggere igjen i Roma, som to hundre år tidligere hadde vært en millionby.

Den langvarige krigen i Italia hadde naturligvis svekket befolkningen i sin helhet, og romerne klarte ikke å holde på sine gjenerobrede besittelser. I 568, bare tre år etter Justinians død, trengte en ny horde arianske germanere, longobardene, inn nordfra, og i løpet av kort tid la de under seg store deler av den italienske halvøy. Den østromerske keiser Justin II

forts. på side 10 ►

DEL 2 KAVSOKALYVIA PÅ DET HELLIGE FJELL (1918-1925)

MITT LIV PÅ DET HELLIGE FJELL VAR ET LIV I BØNN, GLEDE OG LYDIGHET MOT MINE ELDRE.

(forts. fra forrige nummer av MB No.4 2024)

DA KVELDEN FALT PÅ, kom de eldre tilbake. Hva skulle jeg elendige stakkar gjøre? Jeg sa til meg selv at jeg ville fortelle det til dem. Men jeg fikk meg ikke til å gjøre det. Jeg gikk til kirken sammen med de eldre, for det var jeg forpliktet til. Vi leste vesper og deretter kompletorium. Jeg sa ikke noe. Jeg gikk til cellen min, min *kavia* – som rommene ble kalt. Jeg gjorde ikke prostrasjonene mine, og sang heller ikke de psalmene som inngår i regelen min. Jeg ba heller ikke med bønnesnoren. Jeg la meg ned å så for meg hvordan det ville være å være død og ligge i likkisten. Kort sagt, jeg følte meg elendig. Neste morgen ringte bjellen. Vi gikk ned til kirken og jeg leste teksten. Da vi var ferdige med morgengudstjenesten og avslutningsbønnen, gikk vi ut. Jeg nappet litt i ermet til min eldre, skriftefaren, og sa til ham:

”Eldre, jeg ønsker å se deg et øyeblikk?”

Han vendte om og vi gikk inn i kirken igjen. Der sa jeg til ham:

”Jeg er så plaget! Jeg har vært ulydig. Du sa at jeg ikke skulle røre den boken, og nå har jeg sett litt på den, og etterpå har jeg ikke hatt en rolig stund: ingen Jesusbønn, ingen psalmer, ingen bønn, ingen prostrasjoner.”

”Var det ikke det jeg sa til deg, gutten min?”, sa han. ”Hvorfor gjorde du det?”

Hl. Porfyrios (Bairaktaris) av Kavsokalyvia

”Tilgi meg, eldre. Fristelsen ble for sterk for meg, og jeg falt for den. Tilgi meg, og med dine bønners hjelp skal jeg være forsiktigere i fremtiden, og da skal jeg ikke være ulydig.”

Han resiterte en tilgivelsesbønn, og vet du hva? Alle mine smertefulle tanker forsvant. Det var sannelig bra. Så snart jeg hadde skriftet til den eldre – o Guds herlighet – la jeg det hele bak meg på et øyeblikk. Hver gang jeg gikk til skrifte, ble jeg fylt av en sterk gledesfølelse, og da kunne jeg vie meg til bønn. Da hadde jeg tro på at jeg hadde fortalt alt til Gud – og at jeg var med Gud igjen. Du kan ikke forestille deg hvor sterk den følelsen var. Nå for tiden hører jeg enkelte munker si: ”Pass på at skriftefaren din ikke får høre dette!” Kan du tro det? For oss gjelder det motsatte. Den eldre gjennomstrømmer hele vår væren, helt inn til hjertets innerste.

Jeg elsket de eldre veldig sterkt. Etter Gud, er det din Eldres mening som teller mest. Om du gjør noe i motstrid med den, uansett hva slags ulydighet det er, kan du ikke motta nattverden eller noenting.

HEMMELIGHETEN

I DET ÅNDELIGE LIV ER LYDIGHET

Mange på Det hellige fjell har levd i det skjulte. De døde uten at noen visste om dem. Jeg ønsket også å leve i det skjulte. Jeg ønsket ikke å holde prekener eller noe som helst. Og det falt meg aldri inn at jeg skulle dra bort fra Det hellige fjell. En ung gutt i ensom ødemark! For å erfare hvordan det føltes å være hjelpeløs i ødemarken, hendte det at jeg klatret høyt opp i fjellveggen og ble der i timevis. Jeg ønsket å leve som eneboer. Jeg fant bær og ville urter som jeg spiste. Dette gjorde jeg som en slags askese. Jeg ønsket å leve for meg selv, akkurat som hl Johannes hytteboeren som jeg hadde forelsket meg i da jeg var liten. Han var min favorittangelen. Det var ham jeg etterlignet.

Det gjorde slik inntrykk på meg at han hadde vært i stand til å bo like i nærheten av foreldrene sine uten å gi til kjenne hvem han var, og at han gjennom bønnene sine tilførte dem indre kraft. ”Du slo deg ned i en falleferdig hytte like ved porten til dine foreldre”, som det står i en kort hymne (*troparion*) om ham:

Fra du var barn av sukket du etter Herren med brennende lengsel frivillig forlot du verden med alle dens fornøyer og kjempet en drabelig kamp du slo deg ned i en falleferdig hytte like ved porten til foreldrene dine i bakhold ble du overfalt av demoner men du spredte dem og slo dem tilbake derfor er det med rette velsignede Johannes at Kristus ga deg herlighetens krone

I en annen hymne som blir sunget på hans festdag, sies det:

Fattig som en annen Lasarus ventet du lenge og tålmodig gjemt i din lille hytte rett ved porten til foreldrene dine o hellige fader du vise herlige men nå o Johannes har du funnet et hjem et romlig og herlig bosted som du deler med englenes skarer og alle de hellige i himlene

Jeg fortalte alt til min eldre, ja, alt jeg tenkte på. Men fra tid til annen, når han så at jeg holdt på å skeie ut i det ekstreme, sa han til meg:

“Innbilning, gutten min!”

Hele mitt liv var et paradisi: bønn, tilbedelse, håndverk, og lydighet mot mine eldre. Lydigheten skyldtes ikke tvang, men kjærlighet. Denne velsignede lydighet var svær gavnlige for meg. Den forvandlet meg. Jeg ble mer skarpsindig, kvikkere i oppfattelsen, sterkere i kropp og sjel. Det var som

om jeg fikk viten om alt. Jeg må lovprise Gud dag og natt for at jeg fikk anledning til å leve en tid på denne måten i dette liv.

Lydighet er noe jeg har studert inngående og tenkt mye over. Andre ting jeg har fått i livet, har kommet av seg selv. Klarsyn var også en gave jeg fikk av Gud på grunn av lydighet. Lydighet gir uttrykk for kjærlighet til Kristus. Og Kristus gir sin kjærlighet særlig til de som er lydige. Det er derfor han sier: ”Jeg elsker dem som elsker meg, og de som søker, finner jeg.” (Ordsp 8: 17). Alt står skrevet i den hellige tekst, men på en skjult måte.

JEG HADDE STOR IVER
ETTER ÅNDELIGE TING

Mine eldre ga meg aldri ordre om hva jeg skulle gjøre. De ga meg en bønesnor og sa: ”Bruk den når du ber.” Det var alt. De la merke til at jeg var fanatisk, men de sa ikke stort om det, de sa ikke engang hva jeg skulle lese. Riktignok fikk jeg ikke lov til å lese noe fra de store kirkefedrene om hvordan man praktiserer streng askese. Dette gjaldt hl Efraim, hl Isak av Ninive, hl Simeon den nye teologen, hl Johannes av stigen, Evergetinos, osv. Dette hadde de forbudt meg. I lydighet holdt jeg meg derfor til livshistoriene om helgenene, kombinert med *Psalmenes bok*, *Åttetoneboken* og *Me-naia*, som inneholder hymnene for hver dag i måneden. Det var ut fra disse at jeg lærte å lese, for til å begynne med kunne jeg knapt nok lese. Men jeg hadde stor iver etter åndelige ting. Rett som det var gikk jeg til Hl Georg-kapitel-

let, som jeg også hjalp til å bygge, og der sang jeg mange av de avsnittene fra liturgien som skal synges. Fremfor alt likte jeg den trinitariske kanon. Jeg likte også slike hymner som var besjelet av guddommelig uselvisk kjærlighet og guddommelig *eros*. Dette var klagesanger og kjærlighetssanger, kall det hva du vil, men de rørte meg og tårene rant, ikke av tristhet, men av glede. Jeg sang dem vakkert. Dette var mitt liv. Disse tingene var ikke et uttrykk for min egen styrke, men hadde sin kraftkilde i Herrens nåde; de skyldtes ikke min egen kløkt eller lærdom – noe jeg ikke hadde – og heller ikke ...; de skyldtes Guds nåde.

Men noen ganger skeiet jeg ut. Jeg satte i gang med saker som jeg fant på av meg selv, uten å spørre mine eldre først. Hør på dette, for eksempel. Jeg tenkte jeg skulle rense mitt sinn ved å lære meg *Det nye testamente* utenat. Jeg startet fra begynnelsen med Matteus-evangeliet. En dag bød det seg en anledning, og jeg siterte utenat første kapittel av Johannesevangeliet for dem. Da de hørte det, skjente de på meg fordi jeg hadde gjort dette uten å få deres velsignelse først.

JEG HADDE VENTET PÅ DETTE
ØYEBLIKKET MED LENGSEL

Hvor skal jeg starte, barna mine, med å fortelle om hvordan jeg ble munk? Mitt liv på Det hellige fjell er en lang historie.

Da jeg hadde fylt fjorten, kalte min eldre meg inn til seg og spurte:

forts. neste side ▶

”Hva har du tenkt å gjøre nå? Hvilke planer har du? Skal du fortsette å bo her?”

”Jeg skal bli her!” utbrøt jeg og strålte av lyst og glede.

”Da må du gjøre et bukk”

Jeg gjorde et bukk. Så fant han frem en fotsid munkekappe (*kasokk*) til meg. Det var hans egen, men den var gammel og slitt og han pleide å bruke den når han arbeidet. Den var så stoppet og lappet at man knapt nok kunne få øye på det opprinnelige stoffet den var laget av, fett og flekket av svette. Jeg hadde jo sett unge munkere i Kyriakon. De hadde vært pent kledd, og jeg hadde drømt om å få en slik *kasokk* som de hadde. Hva skal jeg si? Jeg hadde ventet på dette øyeblikket med lengsel. Ung som jeg var, hadde jeg dannet meg forestillinger om hvor fin den ville bli, den *kasokken* jeg skulle få og ha på meg. Men da tiden var inne, hva fikk jeg se? En lappete gammel fille. Jeg var litt skuffet, i hvert fall i fem minutter. Men som du skjønner, jeg var jo ung den gangen, fjorten år. Jeg sa ikke noe og klaget ikke. Jeg var litt slukøret til å begynne med, men etter en stund kom jeg til å tenke på den positive siden av saken.

”MED DIN VELSIGNELSE”,
SA JEG OG TOK DEN.

Jeg tenkte ikke mer på det, men snarere på de eneboere som kledte seg i hårskjorte og aldri tok dem av seg eller vasket dem. Derfor hadde Gud gitt meg en stor trøst. Jeg satte meg ved lesebordet. Det falt seg slik at jeg slo opp i Bibelen på Johannes’ brev. Samme dag talte Gud til meg. O min Gud, du sa så mye til meg.

TO ELLER TRE ÅR SENERE
FIKK JEG TONSUR SOM MUNK
MED STOR SJALSKRAVE

To eller tre år senere fikk jeg tonsur som munk med stor sjalskrave (*megaloskemos*).

Dagen før mottok jeg en annen spesiell velsignelse. Jeg måtte følge min eldre til *Magisti Lavra*-klosteret for å få tillatelse til tonsuren. På veien dit, etter at vi hadde passert det stedet hvor hl Neilos den myrrha-strømmende hadde bodd, kjente jeg for første gang duften av den himmelske aroma. Duften flømnet over meg og jeg ropte til min eldre om det. Han kjente nok duften han også, men tok det helt enkelt slik det var, og gikk videre uten å si noe om det. Dette er måten vi bør forholde oss til slike ting, og ta dem helt enkelt slik de er. Andre gang jeg kjente denne duften, var da jeg oppsøkte relikviene til hellige Kharalampos. Da vi kom frem til *Magisti Lavra*-klosteret, traff vi *igumen* kloster-forstanderen, som var svært helgenaktig, og han ga meg tillatelsen.

Natten før jeg skulle få tonsuren, var alle fedrene samlet i Hellige Treenighetkirken – *Kyriakon*. Der holdt de vigilie-gudstjeneste og sang veldig vakkert og hengivent, mens jeg sto med hvite sokker, uten sko. Jeg gjorde en prostrasjon foran hver av fedrene og æret ikonene. Deretter henvendte den presiderende eldre seg til meg og stilte meg de spesielle spørsmål som må besvares før man kan motta den store sjalskrave. Jeg var beveget og øynene mine var fylt av tårer. Da vigilien var over, gikk vi til-

bake til eremitasjen. Jeg følte dyp glede, men var taus. Jeg ønsket å være alene med Gud alene. Når du er i den tilstanden, ønsker du ikke å synge eller snakke. Du ønsker å være stille og lytte i krystallklar renhet til Kristi stemme.

JEG ELSKET VIGILIENE
PÅ DET HELLIGE FJELL

Livet på Det hellige fjell er et liv i årvåken oppmerksomhet, ikke bare om dagen, men også om natten, under vigilien våkegudstjenesten når den holdes om natten Utføres den ordentlig, blir deltagerne forenet i felles tilbedelse. Det skapes en åndelig atmosfære som alle går inn i uten besvær, og åndelig sett er dette til stort gagn. For den enkelte innebærer det at sjelen blir rensset, og for fellesskapet innebærer det en mer opphøyet og fordypet deltagelsen i Herrens nærvær. Når klokken er to om morgenen, er det som om Det hellige fjell blir ristet av et virkelig jordskjelv. Da ble jeg alltid fylt av ærefrykt. Bønnen fikk hele området til å skjelve i dets åndelige dimensjon. Det er dette kjærlighet til Kristus består i.

Jeg hadde stor kjærlighet til vigiliene på Det hellige fjell. De gjorde meg til en annen person. Sinnet var alltid samlet og i fokus. Jeg hadde et sterkt ønske om å høre ordene. Jeg ville ikke la søvnen røve oppmerksomheten min et eneste øyeblikk. Jeg ble ikke tung i blikket, men fulgte gudstjenesten med uimotståelig hengivelse, med eros. Når jeg av og til satt i en av kirkestolene langs veggen, støttet jeg meg ikke mot

stolryggen av frykt for at jeg skulle sovne. Jeg ønsket heller ikke å sove etter at liturgien var over. Fornemmelsen av kjærlighet hadde forrang, og det var den som holdt meg våken.

FYLDEN I DEN HELLIGE
MANNENS NÅDE UTSTRÅLTE
TIL MIN SJEL OGSÅ

I *Kyriakon*, hvor jeg gikk for å delta i vigilier og andre gudstjenester, ble jeg kjent med hellige menn. Hør, så skal jeg fortelle deg om en hellig mann som levde i det skjulte.

Høyt oppe i fjellsiden ovenfor vår eremitasje bodde det en russer som ble kalt Gamle Dimas. Han bodde for seg selv i et tarvelig lite skur. Han var ualminnelig hengiven. Gamle Dimas var ukjent da han kom og fortsatte å være så å si ukjent gjennom hele sitt liv. Ingen nevnte navnet hans eller snakket om de karismatiske nådegavene hans. Tenk på hva det må ha betydning for ham å forlate Russland! Hvem vet hvor lang tid reisen tok. Han forlot alt for å komme til jordens ende, til Kavsokalyvia, og her tilbragte han hele resten av sitt liv. Og han døde ukjent. Han var ingen egoist. Tvert imot, han var en kraftig stridsmann. Han hadde ingen å dele sine erfaringer med og som han kunne fortelle: ”Jeg gjorde fem hundre prostrasjoner i dag, og da følte jeg at ...” Han var en stridsmann i det skjulte.

Ja, dette er noe fullendt, fullendt og uselvvisk – uselvvisk tilbedelse, hellighet, ansikt til ansikt, ikke underdanig i forhold til andre mennesker, ikke en tjener i forhold til

en mester; ingen klosterleder å forholde seg til, ingen ”godt gjort”, ingen ”hvorfor er dette slik?” Jeg så en levende helgen. Ja, en ukjent helgen, fattig og foraktet. Hvem vet når han døde? Ingen så ham. Ofte blir ikke slike eneboere funnet før to eller tre måneder etter at de er gått til hvile.

Da jeg så Gamle Dimas gjøre prostrasjoner i *Kyriakon*, oppløst i tårer mens han ba, var han omgitt av en slik fylde av nåde at den fløt over og strømmet inn i min ynkerdige sjel. Den nåden som overskygget prostrasjonene hans, var så overstrømmende at den strømmet over meg også. Det var da nådens fylde ble utløst over meg. Riktignok hadde jeg allerede del i nåden før dette gjennom den kjærlighet jeg hadde til mine eldre. Likevel var det først nå at jeg kjente nådens nærvær med denne særegne styrke. La meg fortelle deg hvordan dette skjedde.

Det var ved halv fire tiden en morgen da jeg gikk til *Kyriakon* for å delta i gudstjenesten. Ennå var det nokså tidlig og ingen hadde slått signalet med *simantron*-stokkene ennå. Det var ingen i kirken. Jeg satte meg under trappen i forhallen (*nartex*) til kirken. Der kunne jeg be i det skjulte. Plutselig ble kirkedøren åpnet og inn kom en høyreist gammel munk. Det var Gamle Dimas. Da han var kommet inn, så han seg rundt, men så ingen. Han holdt en svær bønnesnor i hånden. Så begynte han å gjøre rytmiske prostrasjoner, raskt og lenge. Samtidig gjentok han: ”Herre Jesus Kristus, forbarm deg over meg, ... Aller helligste Gudfø-

derske (*Theotokos*), frels oss.” Etter kort tid var han i en henrykket tilstand ekstase – ut av seg selv. Jeg finner ikke, og kan ikke finne ord for å beskrive hvordan han forholdt seg foran Gud – bevegelser i kjærlighet og tilbedelse, bevegelser som ga uttrykk for inderlig ønske, hengivenhet og deltagelse i guddommelig kjærlighet. Jeg så ham strekke ut armene sine så han ble som et kors, slik som Moses ved Rødehavet. Og så stemte han i denne lyden: ”Ououououou! ...” Hva var dette? Han badet i nåde og strålte i nådens lys. Det var det! I samme øyeblikk ble hans bønn meddelt til meg. I dette øyeblikk ble jeg delaktig i den atmosfæren som omga ham. Han hadde ikke sett meg. Hør. Jeg var dypt beveget og tårene begynte å renne. Guds nåde overrislet mitt ynkerdige og uverdige selv. Hvordan kan jeg beskrive dette for deg? Han formidlet Guds nåde til meg. Denne nåde som bodde i den hellige mannen, utstrålte til min sjel også. Han formidlet sine åndelige nådegaver til meg.

Så Gamle Dimas var falt i ekstase. Det skjedde uten at han ville det. Han kunne ikke kontrollere det han erfarte. Min beskrivelse av dette er ikke riktig den heller. Jeg kan ikke uttrykke det. Han ble grepet av Gud og holdt fast. Slike ting kan ikke forklares. De kan ikke forklares i det hele tatt, og hvis du prøver å forklare dem, blir det ikke treffende. Nei, de kan ikke forklares eller gjengis i bøker, og heller ikke utlegges på en forståelig måte. For å forstå dem, må du være verdig til det.

forts. i neste nummer av MB ■

HALLDORFS KLIMAEVANGELIUM FRELSE IKKE!

Av fader Johannes Solberg, ortodoks prest og økologisk bonde.

I Dagen 9.2 leser vi at Peter Halldorf går ut imot en form for endetidsforkynnelse som sier at verden skal gå under og skapes på ny og at det derfor ikke er nødvendig å bry seg om natur, forbruk og klima. Hans kritikk rettes mot en konkret protestantisk kontekst. Halldorf hevder at hans kritikk i stor grad er informert av østlig ortodoks teologi. Interne protestantiske diskusjoner ønsker jeg ikke å ta del i. Jeg vil imidlertid problemati-

sere Halldorfs bruk av ortodokse kilder.

Anakronistisk bruk av kilder: Halldorf ser ut til å projisere en moderne forestilling om menneskets ansvar for naturen, inn i kildene. Et eksempel er sitatet fra Dostojevskijs *Brødrene Karamasov*, hvor munken Sosima oppfordrer til å elske Guds skapning: «Dere skal elske Guds skapning, både hele hans verden og hvert lite

forts. neste side 11 ►

► forts. fra side 5 «Kirker og helgener rundt Palatinen i Roma.»

(565-578) skapte som motvekt et såkalt eksarkat, det vil si et område som blir styrt utenfra, i dette tilfelle fra Konstantinopel. Styret var overlatt til en stattholder, en eksark. Han holdt til i Ravenna, som ble eksarkatets hovedstad.

Man skulle tro at valget ville falt på Roma, men byen var bare en skygge av seg selv. Dessuten var den regnet som usikker idet den flere ganger var blitt erobret av «barbarer». Ravenna, som ligger lenger nord og vendt ut mot Adriaterhavet, ble regnet som sikker idet den var omgitt av en nesten ugjennomtrengelig sump. Byen var tradisjonelt en romersk flåtebase, noe den fortsatte å være. Den utstasjonerte flåten kunne beskytte Ravenna fra sjøsiden, og hvis det gikk riktig ille, kunne den levere skip som man kunne flykte med. Ravenna hadde hele tiden tett skipsforbindelse med Konstantinopel, noe som gjorde at den ble påvirket av den østromerske hovedstadens kultur. Flere av Ravennas kirkelige bygninger har mosaikker fra 5. og 6. århundre, og de som i våre

dager besøker disse bygningene, kan få en idé om Konstantinopels glans og prakt i denne perioden.

Abel og Melkisedek ved offeralteret.
Mosaikk i San Vitale, basilika fra fra 500-tallet i Ravenna.

Eksarkatet ble oppdelt i flere deler, som hver ble styrt av en dux (kommandant). Et område styrt av en dux kalles på italiensk ducato, og jeg vil bruke dette ordet i det følgende, for jeg finner ikke noen god oversettelse. Napoli var et ducato, Roma et annet. Et ducato omfattet ikke bare byene, men et større område rundt. Den romerske dux holdt til i det gamle keiserpalasset på Palatinen, en av Romas syv høyder og den viktigste nest etter Capitolhøyden. Keiserpalasset var enormt, men på 500-tallet må i hvert fall deler av det vært nokså forfalne, for alt fra 200-tallet av oppholdt keiserne seg svært ofte utenfor Roma, i byer som Milano, Trier, Thessaloniki, Nicomedia (det tyrkiske Izmit) og Antiokia. Den østromerske dux'en må ha nøydt seg med en del av palasset, men vi vet ikke hvor han bodde. Siden han innehadde en høy militær stilling, må han ha hatt et mindre hoff bestående av militære og sivile funksjonærer, samt en rekke tjenere som kunne ta seg av ham og hans familie.

forts. i neste nummer av MB ■

keiser Justinian i midten, mannen til venstre for ham er hærføreren Belisarius. To hoder til høyre står biskop Maximianus.
Mosaikk i San Vitale, basilika fra 500-tallet i Ravenna.

sandkorn. Hvert lite blad, hver solstråle skal dere elske, elsk dyrene, elsk plantene, elsk hver ting. For hvis du elsker hver ting, skal du også nå fram til Guds mysterium i tingene.» Dette sitatet understreker en dyp respekt for naturen. Samtidig er det viktig å merke seg at munken Sosimas lære setter søkelys på menneskets åndelige frelse og forholdet til Gud. Spørsmålet om det globale klima var selvfølgelig ikke på dagsorden på denne tiden.

Halldorf sier selv at synet han oppjonerer imot, der mennesket tyrannisk hersker over naturen, stammer fra en modernistisk tankegang som styrkes fra 1500 tallet og fremover. Jeg vil gjøre gjeldende at mye av ideologien bak den såkalte «klimasaken» er skåret over samme lest, nemlig en helt ny forståelse av menneskelig ansvar for naturens utvikling og menneskets posisjon. Det er nødvendig å adressere dette, før man allierer seg med globalistiske institusjoner som har helt andre agendaer enn å fremme kristen tro.

Jordiske bekymringer: Munken Seraphim Rose (+1982) problematiserte i sin brevtveksling med Thomas Merton det han oppfattet som en tendens til å erstatte det åndelige målet om frelse med jordiske idealer. Han kritiserte spesielt en "vag og impotent tro" som fokuserer mer på livet i denne verden enn på Kristus selv. F. Seraphim advarte mot en tro som "kler seg i noen filler av ortodoksiens ytre drakt" uten å akseptere Kristus fullt ut. Dette ser ut til å være en dekkende beskrivelse for Halldorfs prosjekt, som sådan.

I Den ortodokse kirke anser vi det jordiske livet som en forberedelse til Guds rike. Den fred som Gud gir, bringer himmelen til jorden, og setter mennesket i et rett forhold til sin neste og til naturen. Kildene Halldorf bruker, må forstås innenfor konteksten hvor de ble til, nemlig Kirken. Det finnes ikke støtte fra én eneste helgen, eller noen av fedrene i at man kan stå utenfor Kirkens felleskap, og samtidig komme i et rett forhold til Gud. Det beste Halldorf og hans disipler kunne gjort for miljøet, er derfor å bli ortodokse.

Jeg vil derfor spørre, som f. Seraphim gjorde i et av sine brev: «Hvis Kristi rike ikke er av denne verden, finnes det virkelig et kristent 'sosialt budskap', eller er ikke budskapet snarere et resultat av den ene kristne aktiviteten – å arbeide med sin egen frelse med flid?» På samme måte som at ett menneskets synd, Adams fall, brakte død og forgjengelighet inn i skaperverket, vil Kristus gjennom sin forvandlende kraft, kunne bringe mennesket og naturen tilbake til sin rette stand.

Ved at Halldorf underkjenner at naturen er «falt i forgjengelighet» ved Adam, underkjenner han samtidig at Kristus som gudemenneske kan bringe menneske og natur fra død til liv.

Modernistisk forskyvning av ansvar: I sin bok «The philosophy of the Anthropocene. The human turn» fra 2016, påpeker filosofen Sverre Raffnsøe hvordan menneskets selvforståelse har endret i moderne tid, fra å forstå seg som forvaltere av Guds skaperverk til å anta total kontroll over naturen og forsøke å rekonstruere den. Denne endringen er det ideologiske bakteppet for flere av de klimatiltakene som fremmes av globalistiske aktører (WEF, FN, EU etc.). Ideologien fordrer at teknologien skal rekonstruere naturlige prosesser i stedet for å bevare dem. Metanhemmere for kyr er et eksempel. Spørsmålet er hvordan Halldorf skiller klima-diskursen fra ideologier som transhumanisme og bioteknologisk optimalisering som anser mennesket som et uferdig vesen som må forbedres. En ny form for "miljømessig frelseslære" blir fremmet, hvor mennesket tar Guds plass som den som skal forløse verden.

Frelse uten Kristus: Tanken om at mennesket kan "redde" verden fra seg selv, eller at vi har den ultimate makten til å styre naturens evolusjon, er det modernistiske hovmod. Det sekulære mennesket begjærer å skape sin egen utopi. Denne ideens gravitasjonsfelt ser ut til å fange Halldorfs tanker, idet han problematiserer troen på «at mennesker har forrang framfor andre skapninger». Det bibelske vitnesbyrd og tradisjonen forstår mennesket som skaperverkets krone. Det er nettopp derfor Adams synd bringer død og forgjengelighet som betingelse for alt det skapte.

I stedet for å akseptere den falne verdens realitet, prøver mennesket å erstatte Guds frelsesplan med sin egen. I stedet for faste og nøysomhet, bytter vi ut plastsugerør med papp, dieselbil med elbil. I stedet for å fremme beitedyr og lokale ressurser, skal vi spise ultraprossessert mat laget i fabrikker. Hovedproblemet berøres ikke; grådighet, hovmod og distansering til naturen.

Det kristne håpet: Endetiden innebærer ikke skaperverkets endelige utslettelse, men dets fornyelse. Som hellige Johannes av Damaskus (+749) sier: «Denne verden vil bli fornyet, ikke fullstendig utslettet.» Det skapte skal gå over til en forherliget tilstand. Denne Guds fornyelse av det skapte kan troende se tegn på allerede nå ved å omvende seg å la Guds nådes kraft opplyse og forvandle. ■

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

PREKEN: FØRSTE ØKUMENISKE KONSIL I NIKEA ÅR 325

Vi feirer minnet om de hellige fedrene på det første økumeniske kirkemøtet i Nike år 325. Dette konsilet formulerte vårt hellige trossymbol: Trosbekjennelsen, slik vi fremdeles bruker den. Disse hellige fedrene satte opp et fast gjerde rundt vår tro, slik at den ikke forvrenses, men holdes ren til vår frelse. Derfor ærer vi dem og kaller dem "fedre", for de formidlet videre det de selv hadde mottatt og gav videre det troens liv som gjør oss til Guds barn.

Et av de viktigste trekk i den ortodokse kirke er nettopp vår ærbødighet og kjærlighet rettet mot våre åndelige fedre. Vi taler om våre fedres Gud, vi taler om de hellige fedre og om fedrenes tro, og dette utgjør fundamentet for den hellige overlevering eller tradisjon. Gjennom venerasjonen og kjærligheten til dem som har bragt oss troen og lært oss den og tatt oss inn i Guds hel-

lige kirke blir vi ett med denne hellige tradisjonen som er en åndelig organisme og selv får som oppgave å bringe dette videre.

Den ortodokse spiritualitet holder gjerne sak og person sammen, også i dette henseende. Vi forholder oss ikke til tradisjonen kun som antikvarisk materiale, ikke heller som rent intellektuell eller akademisk størrelse, som vi kan finne i bøker. Vi forholder oss til tradisjonen som en undervisning og belæring i kjærlighet som overleveres oss fra konkrete personer. Dette knytter tro og liv, lære og kjærlighet sammen. Denne respekt for dem vi har mottatt den hellige troen fra, må vise seg i ydmykhet og kjærlighet som sier oss at vi ikke er større enn våre lærere, ikke eldre enn våre foreldre. Elsk din far og din mor, dette budet gjelder også på det åndelige plan, og likeså løftet: og du skal få leve lenge i landet.

Den hellige tradisjonen er en levende strøm. Tradisjonen er ikke noe patristisk supermarked hvor man kan gå rundt og plukke etter eget ønske. I Kirken står vi i en tradisjon, helt og holdent, og er selv en del av den, vi står ikke ved siden av og fisker i den.

Kirkens hellige tradisjon er en skatt og rikdom fra Helligånden, og den forener oss med begynnelsen og leder oss til fullendelsen – alfa og omega – og denne rikdom er tilgjengelig for hver og en gjennom den respekt og kjærlighet til fedrene som er en avspeiling av Kristi kjærlighet til Faderen, og dette forhold må inkarneres i det nære, i personlige forhold. Tradisjonens kjennetegn er ikke akademisk patristikk, men kjærlighet til hverandre, og dette starter med kjærlighet til våre åndelige fedre og mødre. Amen! ■

av fader Johannes

SKATTEFRIE GAVER TIL MENIGHETEN

Gaver inntil 25.000 til menigheten gir skattefradrag!

Det må sendes enten på konto 2050 03 19357 eller konto 0532 12 67426.